

Underlag till ERUF 2020+ ej för spridning - Arbetsmaterial

Utmaningar

Förslag på inriktning av nästkommande strukturfondsperiod utgår från ett flertal miljö- och klimatutmaningar som samhället står inför och som kommer påverka både hur företag drivs och utvecklas men även hur samhället byggs upp.

Utifrån utmaningarna så har Tillväxtverket två huvudbudskap kring utformningen av insatser till nästa strukturfondsperiod.

- **En breddning av målgrupper och områden.** Genom att i nästa strukturfondsperiod fokusera på resurseffektivisering har vi möjlighet att arbeta med en bredare ansats som omfattar frågor som rör cirkulär ekonomi, energianvändning, hållbart företagande och miljödriven affärsutveckling. Det ger oss utrymme för vidare utveckling under programperioden, bättre möjlighet att växla upp strukturfondsmedel med nationella medel samt att jobba med en bredd av aktörer.
- **Strukturförändring i fokus.** En mer omfattande samverkan med Regionalt utvecklingsansvariga och andra relevanta myndigheter kring utformning, genomförande och uppföljning av ERUF:s satsningar kan leda till att ERUF:s roll som möjliggörare för strukturförändring på regional och nationell nivå stärkas.

Samverkan med andra myndigheter

Tillväxtverket ser positivt på ett fortsatt samarbete med Energimyndigheten i en kommande strukturfondsperiod speciellt inom energieffektivisering. Tillväxtverket ser även möjligheter till Samarbete med Naturvårdsverket bland annat kring delar som rör resurseffektivisering och cirkulär ekonomi. En bra samverkan kan leda till bättre synergi mellan olika insatser men även att myndigheternas olika insatser kan växlas upp och kombineras vilket skulle bidra till bättre effekter nationellt och regionalt.

Utvecklingsområden

Breddning av målgrupp och områden

Fokus på resurseffektivisering

Vi anser att strukturfonderna bör användas för att främja det bredare strukturella omställningsarbetet mot en cirkulär ekonomi på regional nivå med företagen som viktig drivkraft. Medan energieffektivisering är ett fortsatt viktigt område menar vi att fokus bör breddas till resurseffektivisering. Vi anser att ett sådan breddat fokus medför:

- Att det öppnas upp för en bredare flora av lösningar som syftar till att nå en koldioxidsnål ekonomi, där energieffektivisering ses som en möjlig inriktning. Vi tror att förutsättningarna för positiva miljöeffekter av projekten ökar genom att projekt kan fokusera på bredare målgrupper och fler områden.
- Att möjligheterna till att stärka upp insatserna med nationella medel i uppdrag och insatser hos exempelvis Tillväxtverket förbättras. Genom att koppla på nationella medel på strukturfondsinsatser kan luckor där strukturfonderna inte kan/får finansiera men behov finns för företagen överbryggas så att bättre måluppfyllelse och effekter nås.
- Att förutsättningarna för korskopplingar och synergier med områden kopplat till exempelvis innovation, hållbara transporter och hållbara städer stärks.

Det är viktigt att poängtera att flera av nuvarande temaområdena fortfarande är relevanta. Regionerna men även projektägare efterfrågar långsiktighet, därför skulle en fortsättning av några av de nuvarande temaområdena vara önskvärt men att inriktningen breddas till fler områden.

Finansieringsinstrument

Finansieringsinstrument (FI) är ett verktyg för att främja tillväxt och utveckling av SMF. Sverige har valt att i två programperioder arbeta med FI inom riskkapital/ägarkapital, bland annat den gröna fonden som ALM Invest driver med finansiering från ERUF och Energimyndigheten. FI skulle även kunna utgöras av andra finansieringsformer såsom garantier och lån beroende av de aktuella behoven för marknadskompletterande finansiering. Vi ser att det finns generellt ett behov av lån och riskkapital inom det gröna området som exempelvis miljöteknik. Miljöteknikföretag har svårare att få riskkapital och lån än många andra branscher. Det finns även inom EU också exempel på hur FI används för hållbar stadsutveckling.

Oavsett typ av FI är det viktigt att man innan man beslutar om och strukturerar ett FI, är helt klar över vad man vill åstadkomma och på vilket sätt. Detta eftersom FI oftast är långa projekt, ca 10 år. Ett första steg i ett sådant arbete är att göra en förhandsbedömning och kartlägga hur finansieringsbehoven inom området ser ut idag.

Fokus på nätverk/innovationskluster

Vi anser även att vid projekt mot SME bör fokus ligga på nätverk/innovationskluster snarare än enskilda projekt riktade mot SME. Detta gäller specifikt projekt inriktade mot affärsutveckling, cirkulära affärsmodeller, miljöteknik eller matchmaking.mm. Genom att företagens behov ska stå fokus. Vi ser även att det finns behov av att jobba nationellt med kluster då ett regionalt fokus kan vara en begränsning när det gäller att arbeta med tex de bäst lämpade företagen. Dessa behöver nödvändigtvis inte finnas i en och samma region.

Det finns idag flera initiativ och program inom området som behöver både finansiering och samordning där Tillväxtverket kan driva på utvecklingen. Satsningar görs för att både stödja bildandet av livskraftiga nätverk som kompetensutveckling i miljödriven affärsutveckling och att skapa mötesplatser där företagen kan träffas och höja sin kunskap. Nätverk har också visat sig skapa nya affärer mellan deltagarna. Dessa bygger på den kunskap och det förtroende som skapas mellan deltagarna och gör deltagarna starkare även i framtiden efter projektet avslutats.

Förslag till utveckling av genomförandet

ERUF:s stödstruktur upplevs ofta göra det svårt för företag att delta i projekt utifrån statsstödsproblematiken. Aktörer påtalar att regelverket kring statsstöd bedöms olika av olika stödgivare. Vidare har det funnits andra nationella medel för likartade satsningar som de som Regionalfonden erbjuder. Tillväxtverket bör därför etablera en bredare samverkan mellan myndigheter för att synkronisera och samordna de stödsatsningar som ska erbjudas.

Tillväxtverket anser att ERUF i första hand ska fokuseras på att bygga upp ett stödsystem för satsningar som bidrar till minskade koldioxidutsläpp genom t ex. utveckling och införande av energi- och klimateffektiv teknik. Stödsystemet bör involvera näringslivet men det är viktigt att alla samhällssektorer står bakom satsningarna för att säkra långsiktighet och strukturförändring. Effekterna i näringslivet blir därmed av indirekt karaktär men strukturförändringarna kan vara avgörande för att långsiktiga effekter som är positiva ur näringslivssynpunkt uppstår.

Tillväxtverket bedömer att en nationell fond är ett mycket bra komplement när satsningar som omfattar flera NUTS-2-områden behöver göras och som inte begränsas av geografiska regiongränser.

Tillväxtverket bör tidigt initiera samverkan med regionalt utvecklingsansvariga för att förankra och mobilisera kring satsningar i Tematiskt område 4. På så sätt kan ett långsiktigt strategiskt tänk kring användningen av Strukturfondsmedlen göra att regional medfinansiering till strategiska projekt frigörs under programperioden.